

معنی لغت‌های مهم درس

غنیمت شمردن:	سود بردن از چیزی، استفاده کردن	پیامد:	نتیجه
امیر:	حاکم، فرمانروا	حقیر:	خوار، کوچک
خادم:	خدمتگزار، مستخدم	اندیشه مدار:	نترس
خلد:	بهشت، دوام، بقا	دفع شود:	دور شود
ناگوار:	ناخوشایند	سیرت:	خلق و خو، روش
توبره:	کیسه بزرگ	از بهر:	برای
تکبر:	بزرگی نمودن، غرور	روضه:	باغ، گلزار
مشتاق:	آرزومند	شکوه‌مند:	باشکوه، با عظمت
سیما:	چهره	سعادت:	خوشبختی

معنی عبارتهای مهم متن درس

طنین دلنشین کلام ایشان، فراتر از جغرافیای فرهنگی تاریخ بشری است و جان‌های پاک، پیوسته مشتاق شنیدن آن هستند. پیام و آهنگ زیبا و دل‌انگیز سخنان پیامبر(ص)، بسیار گسترده‌تر و فراتر از محدوده فرهنگ‌های تاریخ بشری است و وجود تمام انسان‌های پاک، همواره و همیشه علاقه مند شنیدن آن پیام‌ها و سخنان ناب است.

پیام پیامبر(ص)، گنجینه و آبخوری است که انسانیت، همواره برای تازگی و شکوفایی و شکوه‌مندی خود بدان، نیازمند است. پیام‌ها و سخنان پیامبر(ص) هم چون گنج با ارزش و سرچشمه‌ای است که انسان‌های صالح و درستکار همواره برای تازگی، شادابی، بزرگی و شکوه خود به آنها نیازمند هستند.

ای ابوذر، خداوند متعال به سیمای ظاهر و دارایی‌ها و گفته‌هایتان نمی‌نگرد؛ بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد. ای ابوذر! خداوند بلند مرتبه به زیبایی و چهره ظاهری و اموال و سخنان شما توجه نمی‌کند، بلکه به اعمال و رفتار و باطن قلبتان توجه می‌کند.

ای ابوذر، اگر درباره چیزی که به آن علم نداری، از تو پرسیده شود، بگو نمی‌دانم تا از پیامدهای ناگوار آن در امان بمانی. ای ابوذر، اگر درباره چیزی که علم و شناخت نداری از تو پرسش شود، بگو که پاسخ آن را نمی‌دانم تا از اتفاقات و حوادث ناخوشایند آن در امان و آسوده باشی.

ای ابوذر، به اندازه نیاز، سخن بگوی. گشاده روی و خندان باش که خدای تعالی، گشاده روی و آسان گیر را دوست دارد. ای ابوذر، سخنان بیهوده و نادرست را نگو و به اندازه نیاز خود، حرف بزن و همیشه خندان و شاداب باش. زیرا خدای بلند مرتبه، انسان خندان و با گذشت را دوست دارد.

مثل مؤمنان، جمله چون یک تن است؛ چون یک اندام را رنجی رسد، همه اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند. مثل مومنان، همگی مثل اندام یک بدن است، وقتی به یکی از اندام آسیب و رنجی برسد تمام اندام‌ها با خبر می‌شوند و رنجور و ناراحت می‌شوند.

خود ارزیابی

سوال ۱: منظور از جمله «خداوند به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد» چیست؟ خدا از همه کارها خبر دارد و برای خدای بزرگ نیت و عمل بندگان بسیار مهم است نه ظاهر کار، چه بسا کارهایی که ظاهر خوبی دارند اما در نیت برای خدا نیستند. فقط ظاهرشان برای خداست.

سوال ۲: این درس را با درس پنجم (آداب زندگانی) مقایسه کنید و شباهت‌های آن را توضیح دهید.
در هر دو به برخی از عادات و آداب مهم زندگی اشاره دارند و از موارد مشترک و شبیه به هم می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
(۱) گشاده رویی و کم سخن بودن
(۲) کمک به هم‌نوع در مشکلات و رنج‌ها
(۳) انتخاب هم‌نشین خوب
(۴) درباره چیزی که علم نداری، حرف نزن.

سوال ۳: بیت زیر با کدام بخش درس، ارتباط دارد؟
کمال است در نفس انسان، سخن تو خود را به گفتار، ناقص مکن ای ابوذر، اگر درباره چیزی که به آن علم نداری، از تو پرسیده شود، بگو نمی‌دانم تا از پیامدهای ناگوار آن در امان بمانی. ای ابوذر، به اندازه نیاز سخن بگو.

سوال ۴: از کدام قسمت درس بیشتر خوشتان آمد و لذت بردید؟ ای ابوذر، اگر درباره چیزی که به آن علم نداری، از تو پرسیده شود، بگو نمی‌دانم تا از پیامدهای ناگوار آن در امان بمانی.

گفت و گو

سوال ۱: از رفتارهای پسندیده‌ای که در این درس خوانده‌اید، کدام رفتارها در مدرسه، کاربرد بیشتری دارد؟ توجه کردن به باطن افراد و انتخاب دوستان خوب که رفتار آنها در رفتار ما تأثیر می‌گذارد و سنجیده حرف زدن، کم حرف زدن، خوب حرف زدن، انتخاب هم‌نشین و دوستان خوب، گشاده رویی، قهر کردن، رهایی از کار بد و گناه، کمک به هم‌نوع در بیماری‌ها و مشکلات

سوال ۲: هر گروه برای یکی از موضوع‌های رفتاری درس، داستان، خاطره یا حکایتی مناسب به کلاس عرضه کند. موضوع خود را انتخاب کنید و بر اساس موضوع انتخاب شده، داستان یا حکایتی بیابید. از بزرگ‌ترها پرسید و یادداشت کنید و یا خودتان داستانی مربوط به موضوع‌های مطرح شده بنویسید.

نوشتن

سوال ۱: مترادف واژه‌های زیر را در متن درس بیابید و بنویسید.

خوشبختی		سعادت
طنین		آواز
بهره بردن		غنیمت شمردن
متعال		بلند مرتبه
آرزومند		مشتاق
علم		دانش